

Viris Zika

Kisa viris Zika ye?

Viris Zika a se yon mikwòb moun pran lè moustik mòde yo. Gen epidemi Zika an Afrik, Sidès Azi, Amerik-di-Sid, ak Zile Pasifik yo. Gen posiblite pou gen epidemi tou nan kèk lòt peyi. Yo pa jwenn viris Zika nan Etazini. Men, yo te rapòte kèk ka Zika sou vwayajè ki retounen nan peyi a. Pou jwenn dènye enfòmasyon sou kote yo jwenn viris Zika a, ale sou sitwèb: <http://www.cdc.gov/zika/geo/index.html>.

Kijan viris Zika simaye?

Moun pran viris Zika sitou lè yon moustik ki rele *Aedes* ki enfekte mòde yo. Moustik sa yo se menm moustik ki simaye viris dengue a ak viris chikungunya a. Anjeneral, moustik sa yo ponn ze toupre nan dlo kap dòmi nan bagay tankou bokit, bòl, asyèt bet manje, po flè ak vaz. Yo mòde moun lajounen. Moustik yo vin enfekte lè yo mòde yon moun ki te deja enfekte avèk viris la. Apre sa, moustik ki enfekte yo kapab simaye viris la ba lòt moun lè yo mòde moun yo.

Moustik femèl *Aedes aegypti*

Viris Zika a kapab gaye le yon fanm oubyen yon gason ki enfekte avèk maladi a angage nan aktivite seksyèl l. Yon moun ki enfekte ka transmèt viris la anvan oubyen pandan ak apre sentòm yo devlope.

Viris la kapab simaye ant manman ak pitit pandan gwosès. Yon manman ki te deja enfekte avèk viris Zika a ki toupre lè pou li akouche kapab transmèt viris la bay tibebe a pandan li ap akouche. Negatif gwosès ak tibebe rezilta yo asosye avèk efase oswa retire Zika pandan gwosès. Pou kounye a, yo pa rapòte gen tibebe ki pran viris Zika pandan li nan tete.

An teori, viris Zika kapab simaye lè yon moun pran san. Men, jiska prezan, pa gen rapò sou sa.

Ki sentòm viris Zika?

Apre 1 moun sou 5 ki enfekte avèk viris Zika ka gen sentòm. Sentòm ki pi komen yo se lafyè, gratèl, doule jwenti, ak zye wouj. Anjeneral, maladi a se yon maladi ki pa grav epi li vini avèk sentòm ki dire antre kelke jou ak yon semèn. Li vreman ra pou on moun ki gen maladi sa entèn nan lopital.

Kijan doktè dekouvri viris Zika?

Si ou gen sentòm ki dekri anwo a epi si ou te vwayaje nan zòn ki gen epidemi Zika pa twò lontan, wè pwofesyonèl swen sante ou. Pwofesyonèl swen sante ou ka rekòmande pou fè tès san pou konnen si ou gen viris Zika.

Kijan viris Zika trete?

Pa gen tretman espesifik pou viris Zika a pou kounye a. Bon jan swen sante kapab ede soulaje sentòm yo, tankou si ou repoze anpil, si ou bwè likid pou evite dezidratasyon, epi si ou pran medikaman pou redui lafyè la ak doule a, tankou acetaminophen, oswa paracetamol. Ou ta dwe evite aspirin ak lòt medikaman anti-enflamatwa non-estewoyidyen (non-steroidal anti-inflammatory drugs, NSAID) jouk lè doktè kapab deside ou gen dengue pou redui risk pou senyen.

Kontinye

Kijan viris Zika kapab evite?

Pa gen vaksen pou anpeche moun pran viris Zika a. Si ou se yon moun ki enfekte ak Zika, anpeche fè sèks san itilize kapot, oubyen ou pa fe seks menm. Vwayajè yo kapab pwoteje tèt yo kont maladi sa a nan suiv etap ki endike anba la yo pou yo pa kite moustik mòde yo:

Pa Kite Moustik Mòde Ou:

Pandan ou deyò nan yon zòn ki gen moustik:

- Itilize yon pwodui anti-moustik. Pwodui anti-moustik EPA apwouve yo gen ladan yo sa a yo ki gen DEET, lwil ekaliptis abaz sitwon, **Picaridin** oswa **IR3535**. Li enstriksyon yo ki sou etikèt pwodui a pou chèche konnen prekosyon ou dwe pran ak kantite tan pwodui a efikas.
- Si ou itilize yon pwodui ki gen DEET, pa itilize konsantrasyon ki pi plis pase 30% DEET. Pase DEET nan kote nan po ou ki ekspoze (pa zye ak bouch) ak sou rad ou, men pa itilize li sou blesi oswa maleng ki louvri. Pa pase pwodui a anba rad ou.
- Pa kite timoun yo pase pwodui anti-moustik sou kò yo. Pase pwodui anti-moustik nan men ou epi fwote li sou timoun nan. Pa pase pwodui anti-moustik nan zye, bouch oswa men timoun yo, epitou itilize li toutotou zòrèy yo avèk prekosyon. Pa pase DEET sou tibebe yo (ou kapab itilize moustikè sou kòbèy ou pote tibebe) oswa lwil ekaliptis abaz sitwon sou timoun ki poko gen laj 3 zan.
- Lè gen bon tan, mete rad pwoteksyon tankou chemiz manch long, pantalon long, ak chosèt.
- Itilize klimatizè oswa griy nan fenèt oswa nan pòt pou fè moustik yo rete deyò. Si li nesèsè, dòmi anba yon moustikè.

Pa Kite Moustik Kale:

Moustik yo bezwen dlo pou yo kale. Jèn ti moustik yo (lav) viv nan dlo anvan yo grandi pou yo vin adilt ki kapab vole. Ou ta dwe vide veso ki kenbe dlo omwen yon fwa chak semèn pou anpeche moustik yo kale.

- **Veso yo:** Chavire oswa kouvri po flè, bokit, poubèl ak bouwèt ou pa itilize. Chanje dlo nan basen zwazo yo yon fwa pa semèn.
- **Kanivo yo:** Retire fèy yo ak lòt debri ki kapab bouche kanivo yo epi bloke dlo a.
- **Pisin yo:** Kouvri pisin ou pa itilize yo epi chavire ti basen timoun yo lè ou pap itilize yo. Sonje pou kite kouvèti pisin nan san fèy ak dlo. Toujou trete gwo pisin yo epitou fè dlo a sikile ladan yo.
- **Vye kawotchou yo:** Kouvri yo oswa jete yo. Yo se kote ki pi bon pou moustik kale.

Jèn ti moustik yo (lav) ki nan dlo